

N:o 56.

Af herr A. Brodin, om anslag till resestipendier åt personer som ämna i utlandet utbilda sig för handelsverksamhet.

Vid betraktande af den svenska industriens utveckling kan icke förnekas, att en del industrigrenar, som med skäl kunna kallas för naturliga, då de förädla inom landet befintliga råvaror, så utvecklats, att deras tillverkningar blifvit större än landets konsumtionsförmåga. Dessa industrigrenar lida mera af den inhemska än af den utländska konkurrensen och skulle sålunda icke hafva nämnvärda fördelar af skyddstullar. Villkoret för dessa industrigrenars fortfarande utveckling är sålunda möjligheten att kunna skaffa sig afsättningsorter utom landet, och torde detta fördelaktigast kunna ske i aflägsnare länder, der konkurrerande nationer såsom England, Tyskland, Nord-Amerika och Frankrike äfven söka afsättning för sina produkter. Stora svårigheter uppstå likväl för den enskilde industriidkaren, om han önskar uppträda som säljare på dessa marknader, dels derigenom att få industrier inom landet hafva den storlek, att det kan löna sig utsända särskilda agenter, dels på grund af de stora kostnader en sådan åtgärd skulle förorsaka, dels äfven i anseende till brist på passande språkkunnige agenter. Enskilda industriidkare, som genom consulatberättelser eller på annat sätt erhållne upplysningar blifvit öfvertygade, att deras tillverkningar borde finna lönande afsättning på den ena eller andra aflägsna platsen och på grund af dessa upplysningar gjort försök att genom konsignation af varor införa desamma och sålunda skaffa sig en marknad, hafva vanligen fått dyrt betala dessa sina försök genom förluster, vållade af bristande kännedom om tull och lagstiftningsförhållanden, marknadens behof och fordringar, samt af olämpliga konsignatörer.

Då på härofvän anförda skäl svårigheter möta för den enskilda industriidkaren att med framgång införa sina varor på främmande marknadsplatser i brist på skicklige handelsresande och agenter, bör staten komma till hjälp för att söka utbilda dylika.

Staten har under många år uppfattat betydliga summor för undervisningsväsendet i och för bildandet af yrkesskicklige män för såväl jordbruket som näringarne, samt äfven i form af reseunderstöd lemnat bidrag till sådana, som i främmande länder velat förkofra sig i sina yrken; men för utbildande af duglige köpmän och handelsagenter har staten gjort nästan intet. Följden häraf har blifvit, att det finnes öfverflöd på teoretiskt och praktiskt bildade industrimän. Många sådana hafva nödgats att i främmande länder söka anställning, i saknad af sysselsättning i hemlandet, hvilket kanske till stor del härledt sig deraf, att det varit brist å duglige köpmän och agenter, som kunnat förmedla försäljningar till utlandet af våra industrialster. Hade sådana funnits, så hade våra förädlingsverk genom ökad afsättning kunnat utvidgas och förkofras samt derigenom lemna sysselsättning åt långt flere personer än nu.

För att på något sätt verka till afhjelpande af ifrågavarande brist borde understöd lemnas till unge män, som, i besittning af nödig underbyggnad och språkkunskap, egnat sig åt handeln och under denna sin verksamhet visat lofvande anlag för yrket och en hedrande vandel, för att resa ut till aflägsnare länder i afsigt att derstädes utbilda sig till agenter för att förmedla afsättning af hemlandets alster. Med ett understöd af t. ex. 3,000 kronor första året, 2,000 kronor andra och 1,000 kronor tredje året borde det blifva möjligt att få så stor kännedom af landets språk och förhållanden, att agenturaffärer kunde börjas eller plats erhållas på handelskontor för vidare utbildning i nämnde syfte. Om t. ex. 5 stipendier årligen beviljades, skulle utgiften första året belöpa sig till kr. 15,000, andra året till kr. 25,000 och tredje året samt sedermera till kr. 30,000.

För att lämpligaste personer skulle komma i åtnjutande af reseunderstöden borde handels- och sjöfartsnämnderna i de större städerna få uppdrag att uppsätta förslag å de sökande, som borde komma under ompröfning. Som villkor för understödets utbetalande borde bestämmas att vederbörande stipendiater skulle tvenne gånger årligen t. ex. under juni och december månader till kongl. kommerskollegium ingifva berättelse om sin verksamhet samt hvad de hvar på sin plats kunnat inhemta angående derstädes rådande handels- och industriförhållanden.

På grund af anförda skäl tager jag mig friheten föreslå,

att Riksdagen måtte bevilja och ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 15,000 kronor att utgå 1888 till 5 resestipendier för unge män, som egnat sig åt handel och hvilka i aflägsnare länder önska vidare utbilda sig i yrket.

Stockholm den 13 maj 1887.

O. A. Brodin.

N:o 57.

Af herr P. Ersson i Vestlandaholm, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändrad tid för indelta arméns målskjutningsöfningar.

Det missförhållande att målskjutningsöfningarne för indelta armén verkställas cirka åtta dagar efter hemkomsten från regementsmötet medför onekligen många olägenheter och onödiga utgifter för så väl manskap som rust- och rotehållare och borde därför afhjelpas.

Missförhållandet för soldaten består dels deruti, att de få dagar, som förflyta emellan hans hemkomst från regementsmötet och resan till skjutöfningen, icke kunna användas så som de borde i anseende till den nära förestående resan till nämnda öfning, och dels i den tid, som åtgår till utrustning och resa till och ifrån skjutöfningen; och för den rustande deruti, att han onödigtvis betungas med att skjutsa till och ifrån skjutningsstället, som kan vara beläget 2 à 3 mil från soldatens hemvist, samt dessutom vid skjutningsstället hålla häst och karl under de 2:ne dagar som skjutöfningen pågår, med flera deraf följande olägenheter.